

Verslag kwartaaldemonstratie DSO 2^e kwartaal 2018

Op dinsdag 19 juni 2018 zat een volle zaal met bijna 400 belangstellenden weer klaar om te horen hoe het staat met de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het programma Aan de slag met de Omgevingswet toonde de resultaten van het afgelopen kwartaal. In deze periode stond het samenspel tussen de DSO-landelijke voorziening, overheden en hun leveranciers centraal. Het thema was dan ook: *It takes two to tango*.

Bert Uffen, directeur van het deelprogramma DSO van het programma, opende de kwartaaldemonstratie. In het tweede kwartaal hebben de ontwikkelteams praktijkproeven gehouden met de provincie Gelderland, het waterschap Drents Overijsselse Delta, de gemeente Heerde, Rijkswaterstaat, het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Amersfoort. De teams leven naar de kwartaaldemonstraties toe. 'Het is altijd een hoogtepunt,' zegt Uffen, 'al is er ook deze keer weer sprake geweest van weekend- en nachtwerk.'



Twee grote stappen

Joyce de Jong, productmanager bij het deelprogramma DSO-landelijke voorziening, vertelt dat er 2 grote stappen zijn gezet. De 1e stap is dat het mogelijk is gemaakt de eerste mutaties op omgevingsdocumenten te doen. De 2e stap is dat de eerste 'oriënteren-via-vragenbomen-functionaliteit' is gerealiseerd. Kortweg checken-functionaliteit.

Pieter Meijer, ook productmanager bij het deelprogramma DSO-landelijke voorziening, benadrukt dat het belangrijk is dat mensen opgeleverde (deel)producten nu al gebruiken. Met de Viewer Regels en Kaart en de Stelselcatalogus Omgevingswet kunnen gebruikers al oefenen. Ook het Ontwikkelaarsportaal biedt al standaarden en diensten om mee te oefenen.

Plannen aanleveren, bekendmaken en publiceren

De teams hebben het proces van een plan digitaal opstellen tot aan de bekendmaking ervan, het afgelopen kwartaal verder verbeterd. De praktijkproef van de provincie Gelderland, het waterschap Drents Overijsselse Delta, de gemeente Heerde en het Rijk toont aan dat een overheidsorganisatie verschillende soorten omgevingsdocumenten digitaal kan aanleveren, bekendmaken en publiceren. Dit gebeurt via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB). De planmaker krijgt bericht of hij het plan op de juiste manier aanlevert. Daarna kan hij het plan bekijken in een 'previewportaal'. Op een kaart is het werkingsgebied per regel zichtbaar. Als de planmaker tevreden is, kan hij het plan daadwerkelijk publiceren. In een gezamenlijke

praktijkproef lukte het om een integraal beeld van de regels te krijgen. Het ging om regels van het Rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente over afvalverwerking. Ook lukte het om in het 'previewportaal' in een provinciale verordening wijzigingen te tonen. De gecombineerde werkingsgebieden kunnen we nog niet tonen in de viewer. Hier werken we het komende kwartaal aan.

Checken-functionaliiteit

De afgelopen maanden hebben we gewerkt aan de 'vragenboom' waarmee een bedrijf onderzoekt of het een melding of vergunning nodig heeft. We noemen dit de checken-functionaliiteit. Deze functie moet ervoor zorgen dat de vragenboom geen vragen stelt die al bekend zijn bij de overheid. En alleen vragen stelt die van toepassing zijn op de situatie.

Voorbeeld: brandveilig gebruik

In een praktijkproef rondom brandveilig gebruik voerden we de oppervlakte van een gebouw alvast in, op basis van het ingevoerde adres. Deze informatie komt uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). De oppervlakte van een gebouw bepaalt of het relevant is om te weten hoeveel personen er werkzaam zijn. De combinatie 'oppervlakte' en 'hoeveelheid werknemers' bepaalt of er een melding of vergunning nodig is. Verschillende combinaties leveren verschillende conclusies op. Voor de regelmaker is het prettig dat hij de regels kan inzien in de registratie toepasbare regels. En dat deze ook herbruikbaar zijn. Bijvoorbeeld door een andere gemeente. De praktijkproef toonde aan dat de checken-functionaliiteit en het mechanisme van voorinvullen met informatie uit een registratie werkt. En dat het lukt de gebruiker alleen relevante vragen te stellen.

Lokale vragenbomen

De vragenbomen die een lokale overheid van haar regels maakt, moeten in het nieuwe loket met één druk op de knop beschikbaar zijn voor de gebruikers. In het eerste kwartaal van 2018 lukte het nog niet om de technische koppeling tussen de DSO-landelijke voorziening en Waternet volledig te leggen. Inmiddels lukt dit wel en ontwikkelen we deze koppeling verder door. Ook is het nu mogelijk om met coördinaten of een prik op de kaart een locatie te kiezen. Prettig, want een waterweg heeft bijvoorbeeld geen adres.

Voorbeeld: fietsbrug

In een praktijkproef rondom een fietsbrug stelde het Hoogheemraadschap Delfland en het waterschap Drents Overijsselse Delta met haar leverancier juridische en toepasbare regels op in het eigen zaakstelsel. De koppeling met de DSO-landelijke voorziening zorgt ervoor dat de vragenbomen bruikbaar zijn in het loket. De initiatiefnemer kiest met een prik op de kaart de locatie voor de fietsbrug. Vervolgens checkt hij via de vragenboom van het waterschap of er een vergunning nodig is. Deze praktijkproef leverde nuttige informatie op voor aanpassingen in de standaard toepasbare regels. Dit nemen we in het volgende kwartaal mee.

Voorbeeld: digikoppeling lokaal en landelijk

Met de gemeente Amersfoort beproefden we de vergunningaanvraag voor een zorgwoning via het loket. Het systeem slaat de gegevens en bijlagen van de initiatiefnemer in een werkmap in het DSO-landelijke voorziening op. Nieuw is dat de gemeente de aanvraag uit de werkmap via een digikoppeling kan ophalen en opnemen in het zaakstelsel. Klaar om te behandelen. Deze praktijkproef leverde nuttige informatie op voor de nieuwe standaarden. Het komende kwartaal nemen we deze informatie mee.

Gebruikerstesten loket en Viewer

Niet alleen de feedback van overheden en leveranciers is belangrijk. Ook het gemak waarmee eindgebruikers het loket kunnen gebruiken, is onmisbare input voor de ontwikkeling van het DSO. Het afgelopen kwartaal vonden daarom gebruikerstesten plaats van het loket en de Viewer Regels en Kaart. Een groep eindgebruikers testte haar ervaringen met het nieuwe loket.

Voorbeeld: werkzaamheden in gewonemensentaal

In een gebruikerstest keken we hoe mensen zoeken naar vragen die het systeem stelt over werkzaamheden. Werkzaamheden zijn activiteiten, maar dan omgezet in begrijpelijke taal. Burgers en medewerkers van BOVAG en de Metaalunie kregen de opdracht enkele situaties na te bootsen in het loket. Bijvoorbeeld 'een boom kappen' in plaats van 'het vellen van een houtopstand'. We keken of mensen zich gemakkelijk door de vragen heen laten leiden. Uit de resultaten bleek dat zoeken naar werkzaamheden kansen biedt. Met name voor burgers een verbetering, in vergelijking met de huidige lijst met juridische activiteiten.

Testen Viewer Regels en Kaart

Vorig kwartaal kwam een eerste versie beschikbaar van de Viewer Regels en Kaart. Tijdens een Ateliersessie van VNG Realisatie testten we deze door deelnemers 5 casussen voor te schotelen. Duidelijk werd dat het een hele uitdaging is om complexe en interbestuurlijke regels op een gebruiksvriendelijke manier te ontsluiten. Zoek- en filtermogelijkheden zijn daarom erg belangrijk. Inmiddels zijn verbeteringen doorgevoerd. Zo filteren we nu de regels. Alleen de regels die gelden op de geselecteerde locatie zijn zichtbaar. Ook is er de mogelijkheid om een selectie te maken van verschillende plannen, en past de legenda zich daarop aan. Beide gebruikerstesten leverden waardevolle informatie. De komende periode voeren we meer tests uit.

Afsluiting

Tot slot nam programmadirecteur-generaal Erik Jan van Kempen van het ministerie van Binnenlandse Zaken het woord. Hij is onder de indruk van de resultaten. En roept de verschillende overheden op om de eigen regelgeving tegen het licht te houden. 'Het valt op hoe complex regelgeving is. Betere dienstverlening voor de burgers en bedrijven gaat hand in hand met het vereenvoudigen en verduidelijken van regels.'